

Stichting De Tuinen van Mariahoeve

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Overzicht Activiteiten	4
1.1 Samentuin De Mariahof	4
1.2 Haagse Bos	4
1.3 Bijen.....	4
1.4 Mini Proefparade.....	4
1.5 Onderhoud strook Reigersbergen	5
1.6 Festivals en evenementen.....	5
1.6.1 United Mariahoeve.....	5
1.6.2 Energiefestsival	5
1.6.3 Kleurrijk Mariahoeve	5
1.6.4 Energie in de wijk.....	5
1.6.5 Gulden Klinker Toverbosch.....	5
1.6.6 Kerstmarkt Kunstpost	6
1.7 Wijkbudget	6
2 Voedselbos.....	6
2.1 Logo en website.....	6
2.2 Werkdagen	6
2.3 Ons eten Den Haag fietskaravaan	7
2.4 Boskok, koken met jongeren	7
2.5 Cursus voedselbos	7
2.6 Promotie en presentaties.....	7
2.7 Personeelsdag Bijenkorf.....	8
3 Verftuin	8
4 Social Media.....	9
4.1 Website Tuinen van Mariahoeve	9
4.2 Website Voedselbos.....	9
4.3 Facebook	9
5 Proefparade	9
6 Verduurzaming wijkinitiatieven.....	10
7 Bestuurlijke zaken.....	10
7.1 Padelbanen	10
7.2 Afscheid Simon Sparreboom.....	11
7.3 Samenstelling Bestuur	11
8 Financieel verslag.....	11

Voorwoord

Tijdens deze natte herfst schrijf ik als interim voorzitter een voorwoord.

Het is heerlijk binnen weer. Want wat hebben we veel mooie buiten projecten mogen doen het afgelopen jaar. Terugkijkend zijn er de boskoklessen geweest samen met tieners uit de wijk in samenwerking met Sint Paulcollege.

Ze kunnen vijf gerechtjes klaarmaken uit de natuur. Van oogsten tot voorbereiden én serveren in het voedselbos. De eerste groep heeft het onderdeel mini-voedselbos bij particuliere tuinen erbij gevolgd als extra onderdeel.

Dat het een geslaagde cursus was blijkt uit de reacties van de jongeren, herhaaldelijk vragen ze of we een vervolg geven en of we niet de hele school de boskoklessen willen geven.....!

Een jongen zei tijdens een boskokles dat als de schoolweek uit deze lessen zou bestaan hij het wél leuk zou vinden om naar school te gaan.....! Hieruit blijkt maar weer hoe belangrijk praktijklessen zijn voor sommige leerlingen.

Jan heeft een mooi kort filmpje gemaakt van twee minuten over dit project, het staat op onze website www.voedselbosmariahoeve.nl

Er waren meer activiteiten waar we trots op kunnen zijn. Met buurtbewoners onderhouden we de Mariahof in wijkpark De Horst, nu al bijna 10 jaar. Het voedselbos trekt per werkdag tussen de 10 en 20 vrijwilligers aan. De Vlindertuin bestaat al meer dan 20 jaar. We hebben samengewerkt met allerlei organisaties in de wijk, met name Toverbosch Kunstpost, Natuurlijk Nicole en Ons Eten Den Haag. Een van die samenwerkingsprojecten is de Proefparade, die we ondertussen al meerdere malen hebben georganiseerd.

Wat we nog meer hebben gedaan kunt u lezen in dit jaarverslag.

We hopen u, als lezer, graag een keer te ontmoeten in de Mariahof of in het Voedselbos op onze maandelijkse werkdagen!

Dit jaar legde Simon Sparreboom de voorzittershamer neer. We zijn dus op zoek naar een opvolger. Mocht u het leuk vinden vijf keer per jaar betrokken te zijn bij onze vergaderingen en incidenteel bij activiteiten of overlegmomenten met andere partijen, dan bevelen we ons voorzitterschap van harte bij u aan. We zoeken een voorzitter met groene affiniteit. Veel kennis is niet nodig, betrokkenheid bij het groen en de natuur is voldoende.

Hartelijke groeten van

Marjan Looije

Interim voorzitter Stichting de Tuinen van Mariahoeve

1 november 2023

1 Overzicht Activiteiten

In 2020 heeft Stichting De Tuinen van Mariahoeve de volgende activiteiten georganiseerd, uitgevoerd of aan deelgenomen :

1.1 Samentuin De Mariahof

De Mariahof is een moestuin van ongeveer 1000 m2 midden in wijkpark De Horst. De tuin wordt onderhouden door vrijwilligers. Het is een samentuin. Dat wil zeggen dat er geen eigen stukjes zijn voor de vrijwilligers, maar dat iedereen samenwerkt in de tuin. Ook de oogst wordt gedeeld. Het project wordt geleid door Jan Morsch.

De samentuin wordt ook als basis gebruikt voor andere activiteiten, waarbij diverse groepen gebruik maken van de tuin. Zo brachten alle leerlingen van The British Junior School tweemaal een bezoek aan de Mariahof, onder begeleiding van docent Martha Nowak. Er werken ongeveer 5 vrijwilligers in de tuin. De vrijwilligers hoeven niet elke week te komen en komen ook niet allemaal op hetzelfde moment. De vaste dag voor de werkzaamheden is de maandagmiddag. Het plant- en zaaigoed voor de Mariahof wordt betaald uit de Gulden Klinker. Van het bedrag van € 750,- worden ook gereedschappen gekocht en materialen voor de bijenkasten.

1.2 Haagse Bos

Op 24 april bemande de stichting een kraampje tijdens Beleef de Lente in het Haagse Bos. Dit evenement werd georganiseerd door Natuurlijk Nicole. Marjan maakte een blote voetenpad, terwijl we in de kraam informatie gaven over de Mariahof en het Voedselbos. De dag viel samen met de nationale dag van de paardenbloem. Daarom was er speciale aandacht voor deze plant, met paardenbloempesto en paardenbloemjam. Het was een drukbezocht evenement.

1.3 Bijen

Op 12 juli nodigden imkers Daan en Theo ons uit om gezamenlijk de honing uit de raten te slingeren. We deden dit bij ons kantoor in Lookatie364. De aanwezigen (10 personen) mochten zelf de raten prepareren en daarna de honing in een potje tappen. Het was een leuke, leerzame bijeenkomst.

1.4 Mini Proefparade

Om onze tuinen wat meer onder de aandacht te brengen, wilden we een festival organiseren bij de Mariahof en het Voedselbos. Al snel besloten we om ook ander voedseltuinen uit de wijk (Toverbosch, Bijenstand Reigersbergen, Kinderboerderij) bij dit project te betrekken. We wilden het publiek kennis laten maken met de tuinen, onder het genot van een hapje, drankje en iets cultureels. Voor de culturele invulling zochten we samenwerking met Kunstpost en Natuurlijk Nicole (Nicole Mekel). Gezamenlijk bedachten we een programma

met een mooie mix van eten (hapjes) en cultuur (muziek, dans, poëzie, voorlezen, theater).

Op 10 april organiseerden we, als voorproefje, de mini proefparade, met subsidie die nog over was uit 2021. In locatie364 konden de bezoekers deelnemen aan diverse workshops (striptekenen, kruidenazijn maken, natuurlijke pigmenten maken, muziek van leerlingen van de muziekschool, proefles salsadansen, en hapjes). Het was een drukke dag, met veel bezoekers. (zie ook hoofdstuk 5).

1.5 Onderhoud strook Reigersbergen

Drie jaar geleden is een enthousiaste groep vrijwilligers, waaronder bestuurslid Petra Vermeulen, begonnen in het ruige stukje van Park Marlot de brandnetels en vele braambossen te structureren. Iedere maand wordt door de groep onderhoud gepleegd in dit stuk. Ook in 2021 zijn zij daar actief mee bezig geweest. Na het verwijderen van de brandnetels zijn met name de wilde bijen in dit wilde stukje park weer terug. Er is een beheersplan geschreven, maar daar is nog geen reactie op gekomen van de groenbeheerder Remco Bouchier.

1.6 Festivals en evenementen

1.6.1 United Mariahoeve

Georganiseerd door Destiny Social Events in Wijkpark De Horst op 12 augustus 2022. Jan bemande een kraam met informatie over voedselbos en de samentuin. Er werden ter plekke wraps gekookt met vers geoogste groente. Verder werd er oogst verkocht uit het Voedselbos (o.a. jam). Imker Daan gaf uitleg over de honingbij.

1.6.2 Energiefestival

4 juni bemande Jan een kraam op het Energiefestival, georganiseerd door Duurzaam Den Haag. In het Wijk- en Dienstencentrum deelde hij plantjes uit aan de bezoekers, en gaf informatie over de activiteiten van de stichting. Onze kraam kreeg ongeveer 20 bezoekers.

1.6.3 Kleurrijk Mariahoeve

Op 8 oktober gaf Marjan een workshop Mandala maken voor deelnemers aan Kleurrijk Mariahoeve, georganiseerd door Staedion.

1.6.4 Energie in de wijk

Op 2 juni gaf Jan een workshop Tuinieren in huis voor deelnemers aan de cursus Energie in de Wijk, georganiseerd door Colors of Impact.

1.6.5 Gulden Klinker Toverbosch

Op 21 oktober werd door wethouder Saskia Bruines de Gulden Klinker ingestraat bij Toverbosch. Het was een kleine bijeenkomst, maar heel gezellig. Er is een filmpje gemaakt, dat op de website van de Gulden Klinker vertoont is.

1.6.6 Kerstmarkt Kunstpost

10 december bemande Jan met boskok Adreanna een kraam van de stichting in winkelcentrum Het Kleine Loo. Er kwamen niet zo veel mensen langs, omdat op het zelfde moment het seniorenfestival in het Diamanttheater werd gehouden.

1.7 Wijkbudget

Bij het stadsdeel was geld beschikbaar onder de naam Mariahoeve aan Zet, voor initiatieven van burgers om de wijk te verbeteren. Marjan diende een plan in voor een bloemrijk zitje op het grasveld voor de Pax-kerk. Hier werd door bewoners veel opgestemd. Het plan werd uitgekozen, maar uiteindelijk bleek het niet uitvoerbaar door allerlei gemeentelijke regels. De gemeente heeft zelf bankje neergezet.

2 Voedselbos

2.1 Logo en website

We hebben een logo laten ontwerpen door Malon van der Toorn. Vork, mes en lepel die als bomen in het landschap staan. Aardse kleuren en golvende lijnen, die een beetje doen denken aan het talud waar het voedselbos op staat.

De website werd opnieuw ingericht door Jerney de Wilde. Zowel logo als website zijn mogelijk gemaakt door een van het Prins Bernard Cultuurfonds. Op de site is nu ruimte voor nieuws en informatie. Van alle bomen en struiken en van sommige planten zijn aparte pagina's gemaakt met informatie. Deze informatie is ook als audiobestand opgenomen. Via QR-code en telefoon zal deze informatie op bordjes in het voedselbos te beluisteren zijn.

2.2 Werkdagen

Het voedselbos wordt onderhouden door vrijwilligers. Anders dan een moestuin, vraagt een bos minder frequent onderhoud. Elke tweede zaterdag van de maand, gedurende maart tot en met november, komt een groep vrijwilligers naar het voedselbos om klussen te doen. De werkmiddag wordt afgesloten met een workshop, waarbij we de vrijwilligers iets laten zien, proeven of horen over een plant of boom uit het bos.

Op eerste werkdag op 12 maart viel samen met de landelijke vrijwilligersactie NL-Doet. Net als vorig jaar waren er weer een groot aantal nieuwe vrijwilligers naar het voedselbos gekomen om allerlei klusjes te doen.

Op april was de tweede werkdag. Bij deze werkdag waren 13 deelnemers.

De derde werkdag, mei, werd vanwege de regen afgelast. In juni ging het wel door en deze keer waren er 13 deelnemers, waarvan een aantal mensen ook bij latere werkdagen zijn terug gekomen. De werkdagen in juli en augustus gingen niet door wegens de vakantie. In september, oktober en november werd er wel gewerkt in het voedselbos.

In totaal zijn er 124 deelnemers aan de acht werkdagen geweest.

2.3 Ons eten Den Haag fietskaravaan

De fietskaravaan wordt georganiseerd door Ons Eten Den Haag. Het is een fietstocht langs allerlei vernieuwende initiatieven in Den Haag en omstreken, met als thema's lokale voedselproductie, landbouwtransitie en gezond eten. Het voedselbos en de Mariahof zijn ook in één van de routes opgenomen. De karavaan is 2 keer langs geweest, steeds met groep van ongeveer 20 fietsers.

2.4 Boskok, koken met jongeren

In opdracht van de gemeente Den Haag hebben Marjan en Jan de cursus Boskoks opgezet. Dit was een idee waar we al sinds de start van het voedselbos mee bezig waren. Dankzij de opdracht van de gemeente konden we het nu ook gaan uitvoeren.

Het kostte wel moeite om voldoende jongeren te vinden. Door de coronamaatregelen waren de scholen het grootste deel van het jaar gesloten. Ook in het begin van schooljaar 2022-2023 was het moeilijk om in contact te komen met de juiste personen op de diverse middelbare scholen in de wijk. Uiteindelijk zijn er wel afspraken gemaakt voor 2023.

Het lukte wel om via het jongerenwerk van WijkZ een groepje jongeren te organiseren. Bij de eerste les liet de jongerenwerker, ondanks toezeggingen, echter verstek gaan, waardoor de les onttaarde in een vechtpartij tussen de jongeren onderling.

Na deze slechte start lukte het om een groepje van 4 meisjes te vinden die wel geïnteresseerd waren. Zij volgden met veel plezier de 6 lessen. Boskok Adreanna gaf een geslaagde presentatie van het geleerde tijdens de afsluitende bijeenkomst op 21 december.

De boskoklessen werden buiten schooltijd om georganiseerd, zonder medewerking van de scholen, en dat zorgde er wel voor dat de cursisten niet altijd even gemotiveerd waren om deel te nemen aan de lessen. Het is daarom beter om deze activiteit samen met een school te organiseren, onder schooltijd.

2.5 Cursus voedselbos

Om de vrijwilligers meer te betrekken bij het voedselbos hebben Marjan en Jan een cursus ontwikkeld. In 6 lesdagen krijgen de deelnemers informatie over de opbouw van een voedselbos, maar ook over het onderhoud, hoe een activiteitenplan op te stellen, waar financiering te verkrijgen is en hoe je informatie en kennis kunt presenteren. De cursus is gestart in december 2021 en loopt tot maart 2022. Er zijn 8 deelnemers. De cursus werd mogelijk gemaakt door een bijdrage van het VSB-fonds.

2.6 Promotie en presentaties

Naast deelname en aanwezigheid op diverse evenementen verschenen er een aantal artikelen over het voedselbos in de media. De stadseditie van het AD van 13 april 2022 publiceerde een artikel met foto, en ook in het wijkblad van het Haagse Hout werd aandacht geschonken aan het voedselbos.

2.7 Personeelsdag Bijenkorf

In samenwerking met The Pollinators organiseerde we een werkdag voor personeelsleden van De Bijenkorf. Op 9 november kwam een groep van 10 medewerkers een dagje lekker werken in het voedselbos. Er werden bomen geplant, struiken gesnoeid en palen in de grond geslagen voor de klimplanten. Jan, Marjan en Nicolette zorgden voor de inwendige mens,

met broodjes, pompoensoep en gepofte kastanjes. Het was een gezellige bijeenkomst.

3 Verftuin

In de verftuin staan planten die gebruikt kunnen worden voor het maken van plantaardige verfstoffen. De verfstoffen worden gebruikt door grafische en textielkunstenaars. De verftuin wordt onderhouden door vrijwilligers van de Grafische Werkplaats, onder leiding van Carola van der Heijde. Er werken ongeveer 18 vrijwilligers in de verftuin, die wekelijks het onderhoud doen en planten oogsten. Ook aan de verftuin werd een artikel gewijd in het wijkblad Haagse Hout.

4 Social Media

4.1 Website Tuinen van Mariahoeve

De site werd 9.966 keer bekeken door 2.507 bezoekers.

4.2 Website Voedselbos

In 2022 is de website vernieuwd door Jerney de Wide. Sinds de nieuwe website online was, zijn er 1.276 bezoekers geweest, die samen 4205 keer iets bekeken op de site.

4.3 Facebook

De facebookpagina van de Stichting heeft een bereik van 2.757 mensen, met 682 volgers. Dit zijn voornamelijk vrouwen (75%) in de leeftijd van 35-65 jaar (52%).

De facebookpagina van het Voedselbos had in 2022 een bereik van 9.435 mensen. Er zijn 335 volgers, voornamelijk vrouwen (88%) in de leeftijd van 35-65 jaar (59%).

5 Proefparade

Na een aantal valse starts door de coronamaatregelen, konden we op 29 mei eindelijk de Proefparade uitrollen. Op 4 locaties, verspreid over de wijk, waren allerlei culturele, muzikale en culinaire activiteiten te beleven. Bij ATV De Schenkstrook waren allerlei culturele activiteiten, bij stadsboerderij Reigersbergen lag de nadruk op muziek, in de samentuin konden de mensen genieten van dans en een demonstratie van de Grafische Werkplaats. In het voedselbos werden verhalen verteld en gedichten voorgedragen. Er waren meer dan 300 bezoekers op de verschillende locaties. Veel mensen bezochten meerdere activiteiten en ontdekten zo welke verborgen parels er in de wijk zijn. De proefparade werd georganiseerd in samenwerking met Stichting Kunstpost en Natuurlijk Nicole.

6 Verduurzaming wijkinitiatieven

Op initiatief van het stadsdeel werden door de Haagse Hogeschool drie bijeenkomsten georganiseerd om de mensen achter wijkinitiatieven te ondersteunen bij de professionalisering van hun werkzaamheden. De bijeenkomsten bestonden voor een deel uit theoretische kennis over organisaties, promotie en dergelijke, en een deel uit gesprekken met mensen van andere organisaties (ook uit Laak). Het waren leerzame bijeenkomsten.

7 Bestuurlijke zaken

Na het vervallen van de beperkingen wegens de corona-epidemie is het bestuur in 2022 keer bij elkaar gekomen. De beoogde nieuwe voorzitter, mevr. Gretha de Groot, trok zich begin van het jaar terug als bestuurslid.

De volgende punten kwamen tijdens de bestuursvergaderingen aan de orde:

- Gebiedsrenovatie Winkelcentrum Mariahoeve
- Nieuwbouw De Vuurvlinder
- Groen en duurzaam Mariahoeve
- Padelbanen in Mariahoeve
- Convenant samenwerking Wijkpark, Diamantschool, Tuinen van Mariahoeve

7.1 Padelbanen

Het spelen van padel is een sterk toenemende sportactiviteit, een mix tussen tennis en squash. Landelijk schieten padelbanen als paddenstoelen uit de grond, ook in Den Haag en ja, ook in Mariahoeve. Natuurlijk heeft iedereen recht op sportbeoefening. Padelbanen echter kunnen, afhankelijk van de locatie, overlast geven. Denk daarbij aan avondverlichting en geluidsoverlast (door het slaan van de bal tegen een glazen omheining). Vooral dat laatste kan erg hinderlijk zijn voor omwonenden. In Mariahoeve waren vier banen gepland, waarvan er inmiddels twee niet doorgaan. De twee nog geplande banen bevinden zich in tennispark Het Kleine Loo en in park Marlot. Het bestuur volgt de ontwikkelingen nauwgezet en kritisch. Mocht hinder voor omwonenden en/of voor de natuur worden verwacht, dan zullen wij niet schromen dat (indien nodig met het Wijkberaad) ter sprake te brengen. Volgens de laatste informatie worden de padelbanen in Marlot in pandig in de nog te restaureren tennishal.

7.2 Afscheid Simon Sparreboom

Op 14 mei nam Simon Sparreboom afscheid als voorzitter van het bestuur. Simon was sinds de oprichting in 2012 bij de stichting betrokken. Namens de stichting was hij betrokken bij allerlei groene inspraakfora in de wijk en de gemeente. De functie van voorzitter is tijdelijk overgenomen door Marjan Looije.

7.3 Samenstelling Bestuur

Het bestuur bestaat uit de volgende personen

Mevr. M. Looije, interim voorzitter
 Dhr. J. Morsch, secretaris
 Dhr. J. Wolters, penningmeester
 Mevr. P. Vermeulen
 Dhr. A. Remeeus

8 Financieel verslag

Het eigen vermogen van de stichting bedroeg eind 2022 € 2.380; dit is € 110 meer dan eind 2021.

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
zakenrekening	€ 975,05	€ 1.368,30	€ 1.541,15	€ 6.033,05
spaarrekening	€ 2.673,20	€ 2.673,45	€ 2.270,00	€ 2.270,00
balans		-€ 875,25	-€ 834,65	-€ 638,55
totaal	€ 3.648,25	€ 3.166,50	€ 2.976,50	€ 7.664,50

De stichting De Tuinen van Mariahoeve de doelsubsidie 'de Gulden Klinker' aangevraagd. Het aangevraagde bedrag voor 2022 (€ 750) is door de gemeente Den Haag in dec. 2022 uitgekeerd. Het geld is besteed aan zaden, planten en tuinbenodigdheden; ook hebben de betrokken vrijwilligers een attentie ontvangen.

Andere inkomsten werden verstrekt in de vorm van projectsubsidies:

voor het Voedselbos: gemeente Den Haag (*€ 11.800) en Fonds 1818 (€ 4.750), door Pr. Bernhard Cultuurfonds (* € 4.950), Oranjefonds (€ 945) en Staedion (€ 2.005). voor 3 workshops in het Voedselbos en Lookatie: (€ 2.185). De doelsubsidie en de kleinere projectsubsidies zijn in 2022 geheel besteed; bij de 2 grote projecten (*) was dat bijna 80%.

In geval van bijdragen voor Toverbosch (2x), Bouwspelplaats (2x) en Lampionnentocht trad de stichting als tussenpersoon op, om zodoende de gelden te ontvangen en door te sluizen.